Ümumi məlumat	**Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı**	HIST 303 Azərbaycan tarixi-1, 6 AKTS
	Departament	Tarix və Arxeologiya departamenti
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	2021/22-ci tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	PhD. Roza Arazova
	E-mail:	rarazova@khazara.org
	Telefon:	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	
	Məsləhət saatları	**Müəllimin təyin etdiyi vaxtda**
Prerekvizitlər	**Yoxdur**	
Tədris dili	**Azərbaycan dili**	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	**Məcburi**	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	**Əsas dərsliklər:** **1. *Azərbaycan tarixi (uzaq keçmişdən 1870-ci illərə qədər). Red. Prof. Süleyman Əliyarlı. Bakı, 1996.** **2. *Azərbaycan tarixi, I cild (Ən qədim zamanlardan XX əsrədək). Z. Bünyadovun və Y. Yusifovun redaktəsilə. Bakı, 2005-ci il və başqa nəşrlər.** 3. Azərbaycan tarixi. Red.İqrar Əliyev. Bakı, 1993-cü il və başqa nəşrlər. **4. *Azərbaycan tarixi Yeddi cildlik. Bakı, 2007-2008, I, II, III cildlər.** 5.Azərbaycan tarixi (ali məktəb üçün), M.Q.Abdullayevin redak. ilə. Bakı, 2018-ci il. **6. Azərbaycan tarixi üzrə qaynaqlar, Süleyman Əliyarlı, Fərman Mahmudovun redak. ilə, Bakı, 2007.** **Əlavə Ədəbiyyat:** 7. Cəfərqulu Rüstəmov. Qobustan dünyası. Bakı, 1994. 8. Solmaz Qaşqay. Manna dövləti. Bakı, 1993. 9. Solmaz Qaşqay. Ön Asiyada miqrasiya proseslərinə dair. Bakı, 2009. 10. Fəridə Məmmədova. Azərbaycan siyasi tarixi və tarixi coğrafiyası. Bakı, 1993, (IV fəsil, §1-2). 11. Ziya Bünyadov. Azərbaycan VII-IX əsrlərdə. Bakı, 2005 (III fəsil, § 2, §8; V fəsil § 2). 12. Ziya Bünyadov. Azərbaycan Atabəylər dövləti (1136-1225). Bakı,	

	2007. 13. Nailə Vəlixanlı. Ərəb Xilafətli və Azərbaycan. Bakı, 1993. 14. Oqtay Əfəndiyev. Azərbaycan Səfəvilər dövləti. Bakı, 2007 I fəsil, II fəsil s.8-36, s.37-40, s.52-53. 15. Namiq Musalı. I Şah İsmayılın hakimiyyəti. Bakı, 2011. 16. Şahin Mustafayev. Səlcuqilərdən Osmanlılara, Bakı, 2010. 17. V.Z.Piriyev. Azərbaycan XIII-XIV əsrlərdə. Bakı, 2003. 18. Şahin Fərzəliyev. Azərbaycan XV-XVI əsrlərdə. Bakı, 1983. * işarə ilə göstərilən kitablar və dərsliklər cədvəldə səhifələri göstərilmişdir.		
Kursun vebsaytı	www.azerbaijan.az; www.aztarix.azeriblog.com; www.azerbaycanli.org www.history.az		
Tədris metodları	**Mühazirə**	**X**	
	Qrup müzakirəsi		
	Praktiki tapşırıqlar		
	Praktiki məsələnin təhlili		
	Digər		
Qiymətləndirmə	**Komponentləri**	**Tarix/son müddət**	**Faiz (%), bal**
	Aktivlik	**Semestr boyu**	**5 bal**
	Davamiyyət	**Semestr boyu**	**5 bal**
	Yazı işi (tədqiqat işi)	**Noyabr ayının sonundan dekabr ayının yeddisinə kimi.**	**10 bal**
	Yoxlama yazı iş (quiz)	**Aralıq imtahanı öncə Final imtahanı öncə**	**10 bal (5+5)**
	Aralıq imtahanı	**Noyabr**	**35 bal**
	Final imtahanı	**Yanvar**	**35 bal**
	Yekun		**100 bal**
Kursun təsviri və məqsədləri	Azərbaycan tarix fənnində ən qədim çağlarından başlayaraq XVIII əsrin 30-cu illərinə qədər olan dövrü tədris edilir. Azərbaycan ərazisində ibtidai-icma quruluşuna, ərazimizdə mövcud olmuş qədim insan məskənlərinin təsvirinə, meydana gəlmiş erkən dövlət qurumlarımızdan və ilk dövlətlərdən bəhs olunur. Erkən orta əsrlər dövrünün tədrisində isə Sasani işğalı və hökmranlığına, ərəb ağalığı mövzusunda xilafətin burada yeritdiyi siyasətə aydınlıq gətirilir. Azərbaycanın XI-XIV əsrlər dövrünün öyrədilməsi zamanı Səlcuqların hücumları, Eldənizlər dövlətinin tarixi, monqol yürüşləri, Toxtamış və Teymurun basqınları həmçinin bu kimi problemlərin əsas məqamları anlaşılan şəkildə işıqlandırılır. Vətənimizin XV-XVIII əsrlər mərhələsində Qaraqoyunlu və Ağqoyunlu dövlətlərinin, o zamanın ən möhtəşəm impe-		

	riyalarından olan xalqımızın yaratdığı Səfəvilər dövlətinin təşəkkül tapması, bu dövlətlərin Azərbaycanın siyasi tarixində oynadığı mütərəqqi rola xüsusi diqqət yetirilir.
Tədris nəticələri	**Fənnin ümumi tədrisi prosesində tələbələrdə:** - Azərbaycan tarixi haqqında bitkin, dolğun və obyektiv təsəvvür yaranacaq - Azərbaycanın qədim dünya sivilizasiyasının ocaqlarından biri və Şərq dünyasının ayrılmaz hissəsi olmağı haqda məlumatları daha da genişlənəcək - Azərbaycan etnosunun təkraredilməz və avtoxton olduğuna dair geniş təsəvvür yaranacaq - Vətən tarixinə, mədəniyyətinə, mənəvi dəyərlərinə sevgi və hörmət hissini daha da artıracaq və vətənpərvərlik ruhunu daha da yüksəldəcəkdir **Qazanılmış təcrübə** - tarixi hadisələrin analizi - tarixi hadisələrə tənqidi və obyektiv yanaşma - Azərbaycanın mədəni-tarixi inkişaf mərhələlərinin araşdırılması və Azərbaycanın müasir dövrdə dünya miqyasında rolu və yerinin müəyyənləşdirilməsi.
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	**Aktivlik** Tam aktivlik balı dərslərdə, diskussiyalarda, prezentasiyalarda və elmi seminarlarda fəal iştirak edən tələbələrə verilir. **Davamiyyət** Tələbələrin bütün dərslərdə iştirakı vacibdir. Tələbə müəyyən üzrlü səbəblərdən (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) dərslərdə iştirak edə bilmirsə, o zaman bu haqda fakültə dekanlığına məlumat təqdim etməlidir. Fənn üzrə ümumi dərs saatlarının 25 faizdən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır. **Yazı işi (tədqiqat işi)** Kurs boyu bir yazı işi keçiriləcəkdir. Dövrün qaynaqları, mühüm hadisələri və şəxsiyyətləri haqqında yazılar nəzərdə tutulur. Həcmi 5-7 kompyuter səhifəsi. Yazı işi (yazılı şəkildə): təhvil vermə tarixi- noyabr ayının sonundan dekabr ayının yeddisinə kimi. Göstərilən vaxtan sonra iş gəbul olunmur. (Mövzular əlavə olunub). Qeyd: Plagiat halları qəti qadağandır! Sərbəst işlə əlaqədar bütün tapşırıqların qısa təsviri, təqdim olunma şərtləri, vaxtı və qiymətləndirmə üsulu dəqiq göstərilir. **Yoxlama işi** Yoxlama işində iştirak etməyən tələbə qeyri-müvəffəq qiymət alır. Əgər tələbə üzrlü səbəbdən yoxlama işində iştirak edə bilməmiş və bu haqda dekanlığa məlumat vermişsə, o zaman həmin tələbə yoxlama işini növbəti həftə yaza bilər. **İmtahanlar** Aralıq imtahanı: Sentyabr və oktyabr ayında “Azərbaycan qədim dövrdən- b.e. XI-XII əsrin mövzularını əhatə edir. İmtahanın keçirilmə üsulu: Test və açıq suallar Final imtahanı XII əsrdən-XVIII birinci yarısında kursun mövzuları əsasında keçirilir. İmtahan keçirilmə üsulu:Test və açıq suallar Aralıq və yekun imtahaının mövzuları tələbələrə imtahandan əvvəl verilir. Aralıq imtahanın sualları yekun imtahanında təkrarlanmır. **Fənni bitirmək qaydası**

	Universitetin qaydalarına uyğun olaraq kursu bitirmək üçün ümumi müvəffəqiyyət faizi 60 və daha çox+ hesab edilir. Kəsiri olan tələbə bu fənni növbəti semestr və ya növbəti il təkrarən götürə bilər. **Tələbələrin Davranış qaydaları** Dərs zamanı dərs prosesini və etik qaydaları pozmaq qadağandır. Həmçinin tələbələr arasında icazəsiz müzakirələr qadağandır. **Dərsə gecikmə** Dərsə 10 dəqiqə gecikən tələbəyə qayib yazılır. Buna baxmayaraq, tələbə dərsdə iştirak edə bilər.

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1		**Giriş.** Azərbaycan tarixi nədən bəhs edir? Azərbaycan tarixi anlayışı, kursun quruluş və dövrləşdirmə prinsipləri. Mənbələr. Tarixşünaslıq. Azərbaycan tarixinin öyrənilməsindəki təlim prosesindəki çətinliklər. Tarixi biliklər sistemində Azərbaycan tarixi fənninin iş proqramı və onların qarşısında duranvəzifələri ilə tanış etmək.	2, s. 54, Cild 1, s. 6-38
2		**Azərbaycan ərazisində ibtidai icma quruluşu.** Azərbaycanın təbii-coğrafi şəraitinin təşəkkülü. Azərbaycan ən qədim insan məskənlərindəndir. Azərbaycanda qədim daş dövrü insanlarının düşərgələri. Azıx mağarası. Orta və yuxarı paleolit dövrü və mal- darlıq abidələri. Mezolit və neolit. Metal ilə tanışlıq. Kür-Araz mədəniyyəti. Orta Tunc dövrü. Naxçıvan və Üzərliktəpə mədəniyyəti. Son tunc və Erkən Dəmir dövrü (e.ə XIV-VII yüzilliklər). Xocalı-Gədəbəy, Naxçıvan Talış-Muğan mədəniyyətləri.	1, s. 8-33 2, s. 20-60 4, Cild 1, s. 53-175
3		**Azərbaycan ərazisində ilk dövlətlər.** E.ə III-II minillikdə Azərbaycan ərazisində tayfalar və ilkin tayfa birlikləri. Azərbaycanın etnosiyası xəritəsi. Urmiya gölü hövzəsində ilk dövlət qurumları. **Aratta, Lullubi, Kuti.** **Manna dövləti**. Manna dövlətinin yaranmasının ilkin şərtləri. Assuriya və Urartu ilə münasibətlər. Kimmer, skif, iskit-sak tayfalarının Azərbaycana yürüşləri. Manna-iskit ittifaqı. Manna dövlətinin süqutu. Manna, Midiya və Əhəməni imperatotluğunun tərkibində. Manna dövlətinin quruluşu. İqtisadi həyat. Mədəniyyət. **Atropatena və Alban dövlətləri.** Atropatena dövlətinin yaranması. Atropatlar sülaləsi. Selevk, Parfiya, və Romanın Atropatenada mübarizəsi. Sosial-iqtisadi vəziyyət. Din. "**Avesta". **Mədəniyyət. **Qafqaz Albaniyası (e.ə IV-II yüzillikdə).** Əhalisi və ərazisi. Antik müəlliflər albanlar haqqında. Maddi- mədəniyyət abidələri.	1, s. 34-50 2, s. 64-91 4, Cild 1, s. 176-184 1, s. 51-76 2, s. 91-125 4, Cild 1, s. 187-270 1, s. 77-90 2, s. 137-151 4, Cild 1, s. 237-356 1, s. 91-100 2, s. 152-177 4, Cild 1, s. 357-452

		Alban dövlətinin yaranması. Parfiya və Romanın Albaniya uğrunda mübarizəsi. Albaniyada iqtisadı həyatı. Şəhərlər və ticarət. Albanların dini təsəv- vürləri.	
4		**Atropatena və Albaniya (III-VII yüzilliklər**). Feodal münasibətlərin meydana gəlməsi və inkişafı. Azərbaycanda feodalizmin əsas xüsusiyyətləri. Sasani dövləti və Azərbaycan. Sasanilərin Atropatenanı istila etməsi. Albaniyanın Sasanilərdən asılı vəziyyətə düş- məsi. Alban hökmdarları və onların Sasanilərlə münasibətləri. V əsrdə Sasanilərə qarşı üsyan. Aluen	1, s. 110-129 4, Cild II, s. 68-88; 117-148 2, s. 178-217 2, s. 145-158
5		**Azərbaycan Ərəb xilafətinin tərkibində**. Ərəb xila- fətinin meydana gəlməsi və işğalçılıq siyasətinin baş- lanması. Alban hökmdarı Cavanşirin siyasəti: Sa- sanilər, Xilafət ya Bizans. Ərəb xilafətinin Azər- baycanı tabe etməsi. Alban sülaləsinin hakimiyyətinə son qoyulması. Ərəb ağalığı. İnzibati idarə sistemi. İq- tisadi siyasət. Köçürmə. İslamın yayılması. Xilafətə qarşı mübarizə. Xürrəmilərin təlimi, tarixi kökləri, hə- rəkətverici qüvvələri, ideologiyası. Azərbaycan xalqının formalaşması prosesi: əsas mərhələləri və başa çatması.	1, s. 130-203 4, Cild II, s. 259-279 10, III fəsil, §. 2, §. 8; V fəsil, §. 22, s. 245-283
6		**IX yüzilliyin ikinci yarısı-XI yüzilliyin birinci ya- rısında Azərbaycan feodal dövlətləri.** Şirvanşahlar dövləti. Saci və Salari dövlətləri, Rəvvadi və Şəddadi dövlətləri. **Azərbaycan Səlcuq imperiyasının tərkibində.** Azərbaycanda Oğuz türklərinin yayılması. Oğuznamələr Oğuz türklərinin tarixi qaynaqları kimi.	1, s. 204-213 2, s. 284-300 4, cild II, XI fəsil, s. 311-386 1, VIII bölüm, s.214-217
7		**Azərbaycan Atabəyləri dövlətinin yaranması, yüksəlişi və tənəzzülü**. Azərbaycan Atabəylərinin da- xili və xarici siyasətinin əsas istiqamətləri. Azərbay- canın iqtisadi dirçəlişi. **Şirvanşahlar dövləti XII-XIII əsrin əvvələrində**. Kəsranilər sülaləsi hakimiyyəti başında. XI-XIII əsrin əvvəllərində Azərbaycanda sosial-iq- tisadi münasibətlər. Azərbaycan intibah mədəniyyəti. Maarif, elm, ədəbiyyat, memarlıq, dekorativ və tətbiqi sənət.	1, VIII bölüm, s.217-270; 4, cild II, s.485-553
		ARALIQ İMTAHANI	
8		**Azərbaycan XIII-XIV əsrlər. Xarəzmşah Cəlaləd- din Azərbaycana hücumu**. Azərbaycana monqol- tatar yürüşləri və onların nəticələri. Azərbaycan Elxanilər (Hülakular) dövlətinin tər- kibində. Elxanilər dövlətinin tənəzzülü və Çobani feodalları- nın özbaşınalığı. Azərbaycan Cəlairilər	1, IX bölüm, s.271-299 4, cild III, I fəsil, s. 15-82

		dövlətinin tərkibində.	
9		**Şirvanşahlar dövləti Azərbaycan XIV əsrin sonu- XV əsrin əvvəllərində.** Şirvanşahlar dövləti Dərbənd-lilər sülaləsinin dövründə. I İbrahimin siyasəti. Toxtamışın və Əmir Teymurun Azərbaycana yürüşləri. Azərbaycan xalqının istilaçılara qarşı mübarizəsi. Hurufilik.	1, X bölüm, s.300-312 4, cild III, I fəsil, s.46-51
10		**Azərbaycan feodol dövlətləri (XIV yüzilliyin sonu – XV yüzillik).** Qaraqoyunlu dövlətinin yaranması. Qaraqoyunlularının Teymurilərlə və Ağquyunlularlaqarşılıqlı münasibətləri. Ağqoyunlu dövlətinin yaranması və inkişafı. Ağqo-yunlu dövlətinin xarici siyasəti. Teymurilər və Osmanlı dövləti ilə mübarizə. Səfəvilərin Ərdəbil hakimliyi.	1, X bölüm, s.313-332 4, cild III, III fəsil, s. 83-118
11		**Azərbaycan XVI yüzilliklərdə. Səfəvilər dövlətinin yaranması.** XV yüzilliyin sonu-XVI yüzilliyin əvvəllərində Azərbaycanın vəziyyəti. Səfəvilər sülaləsinin hakimiy- yətə gəlməsində sosial-siyasi bidətçiliyin yeri Qızılbaştəlimi. Səfəvilərin Şirvana yürüşü. Bakının tutulması. Ağ-qoyunlu dövləti ilə müharibə. Ağqoyunlu dövlətinin süqutu. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranması. I Şah İsmayılın daxili və xarici siyasəti. Dövlətin ərazisinin genişlənməsi. Osmanlı Şeybanilər və Av-ropa dövlətləri ilə münasibətləri. Şah İsmayil XətaininAzərbaycan tarixində rolu.	1, XVII bölüm, s.364-383 4, cild III, VI fəsil, s. 200-215
12		**Azərbaycan Səfəvi dövləti XVI əsrin 30-cu illəri- XVI əsrin sonu.** I Şah Təhmasibin mərkəzləşdirmə siyasəti. Şirvanın və Şəkinin Səfəvilərə tabe edilməsi. Dövlətin inzabati quruluşu. Səfəvi-Osmanlı müharibələrinin davam etdirilməsi; bu müharibələrin Azərbaycana zərbəsi. Azərbaycanın Osmanlı tərəfindən tutulması. XVI yüzillikdə Azərbaycanın sosial-iqtisadi həyati. Kənd təsərrüfatı. Şəhərlər. Sənətkarlar. Ticarət. Pul dövriyyəsi. Mədəniyyət. Ədəbiyyat. Dastan ədəbiyyatı. Aşıq poeziyası. Elm. Tarixşünaslıq. İncəsənət, memarlıq.	1, XII bölüm, s.383-398; XIII bölüm, s.425-459. 4, cild III, VI fəsil, s. 215-262
13		**Azərbaycan XVI yüzilliyin sonu – XVII yüzillikdə.** Səfəvilər dövlətinin zəifləməsi və onun səbəbləri. I Şah Abbasın hakimiyyətə gəlməsi və onun islahatları. Səfəvi dövlətin yenidən güclənməsi. XVII yüzilliyin birinci yarısında Səfəvi-Osmanlı müharibələri və Azərbaycan.	1, XII bölüm, s.399-424 4, cild III, VIII fəsil, s. 263-323

		XVII yüzilliyin ikinci yarısında Azərbaycanın siyasi vəziyyəti. Sosial-iqtisadi həyatı. Xəzər dənizinin ro- lunun xarici ticarətdə artması. Stepan Razinin Azər- baycana basqını.	
14		**Azərbaycan XVIII yüzilliyin birinci yarısında.** Səfəvi dövlətinin tənəzzülü. Azərbaycanda xalq azadlıq hərəkatının güclənməsi. Şirvan üsyanı. Çar Rusiyasının Şərq siyasəti. I Pyotrun işğalçılıq planları. Onun Xəzəryanı bölgələrə basqını və işğalı Çarizmin Xəzəryanı bölgələrdə iqtisadi siyasəti. Türkiyə qoşunlarının Cənubi Qafqaza yürüşü. Xəzəryanı vilayətlər istisna olmaqla Azərbaycan torpaqları Osmanlı hakimiyyəti altında. Xarici işğalçılara qarşı xalq mübarizəsi.	1, XIV bölüm, s.460-483 4, cild III, fəsil XI, s.380-406.
15		**XIII yüzilliyin 30-40-ci illərində Azərbaycanda vəziyyət.** Azərbaycan ərazisində Səfəvi-Osmanlı müharibələri. 1732-ci il Rəşt və 1735-ci il Gəncəmüqavilələri. Səfəvi dövlətinin süqutu və Nadirin İran şahı elan edilməsi. Azərbaycan Nadir şah hökmranlığı dövründə. XVIII yüzilliyin 40-cı illərində Xəzər hövzəsində ingilis-rus rəqabəti. Azərbaycan İran zülmü və ona qarşı üsyanlar.	1, XIV bölüm, s.483-496 4, cild III, XI fəsil, səhifə 406-429
		FİNAL İMTAHANI	

Yazı işinə aid qaydalar:

1. İş ayrıca vərəqlərdə yazılmalıdır. Kağızın formatı A4, şrifti 14, interval 1, işin həcmi 5-7 səhifə olmalıdır.
2. Vərəqin bir üzü yazılmalı, vərəqə nömrələr qoyulmalıdır.
3. İş aydın yazılmalı, fikirlərin abzaslara bölünməsi məntiqi olmalıdır, hər yeni fikirdə abzasdan istifadə edilməlidir. İşin girişi və nəticəsi olmalıdır.
4. İş yazılarkən mənbələrə istinad edilməlidir. İstinad qaydaları müəllim tərəfindən təqdim olunacaqdır.
5. Sonda istifadə olunmuş ədəbiyyatın siyahısı əlavə edilməlidir.
6. İşin titul vərəqi olmalıdır: mövzunun adı, tələbənin adı, soyadı, fakültəsi, işin yerinə yetirildiyi departament göstərilməlidir.

Yazı işlərinin mövzuları:

1. Moisey Kağankatlı kimdir?
2. Moisey Kağankatlının “Alban tarixi” əsəri tarixi mənbə kimi.
3. Azərbaycanın qədim tarixi mixi yazılı qaynaqlarında.
4. Albaniya tarixi antik dövr qaynaqlarında.
5. Strabonun “Coğrafiya” əsərinin antik dövr Azərbaycanının öyrənilməsində əhəmiyyəti.
6. Alban kilsəsi (xristianlığın yayılması və dövlət dini kimi elan edilməsi)
7. Azərbaycan ərazisində alban xristian məbədləri.
8. Ermənilər tərəfindən işğal olunmuş torpağlarda Alban abidələrinin saxtalaştırılması
9. Şuşa-Azərbaycan mədəniyyətinin paytaxtı.
10. Alban mədəniyyətinin erməniləşdirilməsi.
11. Alban kilsəsinin taleyi
12. İslam dininin Azərbaycanda yayılması
13. Ərəb işğalının orta əsr Azərbaycanın iqtisadi həyatında əmələ gətirdyi dəyişikliklər
14. Ərəb səyyahları Azərbaycanın orta əsr şəhərləri (Bərdə, Şamaxı, Şabran, Dərbənd) haqqında yazıları(seçim)
15. Ərəb işğalından sonra Azərbaycanda ticarətin genişlənməsi və möhkəmlənməsi (Numizmatik materiallar əsasında)
16. Xürrəmilər hərəkatına baxış (Ziya Bünyadovun tədqiqatları əsasında)
17. Şah İsmayil Xətainin Azərbaycan tarixində rolu
18. Nadir Şah Əfşarın şəxsiyyətinin Azərbaycan tarixi baxımından dəyərləndirilməsi
19. Evliya Çələbinin Azərbaycana səyahətləri
20. Avropa səyyahları Azərbaycan haqqında (Adam Oleari, Anthony Jenkinson, Jan Struys).
21. Rusiya elçiləri Azərbaycan haqqında
22. Solmaz Qaşqayın elmi irsi
23. Fəridə Məmmədova görkəmli albanşünas
24. Süleyman Əliyarlı alim və böyük şəxsiyyət
25. Sara Aşurbəylinin elmi irsi
26. Oqtay Əfəndiyev görkəmli alim-səfəvişünas
27. Ziya Bünyadovun elmi irsi
28. Nailə Vəlixanlının elmi və ictimai fəaliyyəti
29. Əcnəbi tarixçilərin gözü ilə Azərbaycan tarixi: Audrey Altştadt və İrene Melikoff